

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра світової літератури

**МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА:
ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ
ТА ОФОРМЛЕННЯ**

для студентів
освітньо-професійної програми
035.01.04 «Зарубіжна література та світова художня культура»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Київ - 2022

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва

Розглянуто
на засіданні кафедри світової літератури,
протокол №2 від 05.10.2022 р.

Затверджено
на засіданні Вченої ради Факультету української філології, культури і
мистецтва,
протокол №3 від 15.12. 2022 р.

Рецензент: доктор філологічних наук, доцент Олександрова Г.О.

Магістерська робота: основні вимоги до написання та оформлення
[методичні рекомендації]. Укладачі: Гальчук О.В., Бітківська Г.В. Київський
університет імені Бориса Грінченка, 2022. 33 с.

Методичні рекомендації містять інформацію про магістерську роботу як особливий вид наукової діяльності студента, загальні вимоги до її написання й оформлення. Прописаний алгоритм порядку захисту магістерського дослідження. Запропоновані зразки оформлення основних структурних елементів наукової роботи.

Рекомендовано здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» освітньо-професійної програми 035.01.04 «Зарубіжна література та світова художня культура».

ЗМІСТ

1.	ВСТУП.....	4
2.	ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ.....	6
3.	ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ.....	14
4.	ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	18
5.	ДОДАТКИ.....	21

ВСТУП

Завершенням підготовки філолога другого (магістерського) рівня вищої освіти є захист індивідуального наукового дослідження. Він має засвідчити професійну зрілість випускника/ випускниці, виявити їхню загальнонаукову та спеціальну підготовку, вміння застосовувати здобуті в університеті знання для розв'язання конкретних наукових та практичних завдань.

Наукова робота випускника освітньо-професійної програми 035.01.04 «Зарубіжна література та світова художня культура» – це дослідження актуальних проблем зарубіжної літератури, зокрема творів канону й таких, які репрезентують сучасні дискурси, та проблем походження й розвитку явищ світової художньої культури – музики, образотворчого мистецтва, театру, кіно, телебачення – у кореляції з літературою.

Магістерська робота – це самостійний науково-дослідницький проєкт, мета якого – підтвердити кваліфікацію здобувача/здобувачки, їхню готовність до викладацької і дослідницької діяльності, належний фаховий рівень засвоєних теоретичних знань і навичок аналітичної роботи з науковими і навчально-методичними джерелами.

Магістерська робота є наступним після бакалаврського проєкту кроком в освоєнні певної наукової проблеми. Як і бакалаврська робота, магістерська характеризується логічною структурою, методикою написання, обґрунтованими і переконливими самостійними висновками. Проте, на відміну від бакалаврської, тема магістерської роботи є більш складною, а отже, її розкриття передбачає формулювання власної концепції дослідження, застосуванням комплексу наукових методик і підходів, можливістю застосування висновків у подальшій практичній діяльності. У зв'язку з цим, одним із варіантів магістерського дослідження може бути продовження на якісно новому рівні розпочатого в бакалаврській роботі освоєння наукової проблеми, з перспективою висвітлення раніше не вивчених аспектів,

залучення до текстового аналізу інших типологічно близьких творів для компаративного студіювання тощо.

Магістерська робота також відрізняється від бакалаврської обсягом, вимогою обов'язкової апробації результатів дослідження і видом звітності – процедурою публічного захисту.

У цих методичних рекомендаціях

1) міститься інформація щодо вимог до написання й оформлення магістерської,

2) прописаний алгоритм порядку захисту;

3) запропоновані зразки оформлення основних структурних елементів наукової роботи.

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ

Першим «кроком» у роботі над магістерським дослідженням для здобувача / здобувачки є обрання теми дослідження.

Перелік тем кваліфікаційних робіт/проектів із визначенням керівників розробляється кафедрою та затверджується Вченою Радою факультету української філології, культури і мистецтва. Затверджена тематика кваліфікаційних робіт/проектів оприлюднюється на сайті факультету української філології, культури і мистецтва в жовтні-листопаді першого року навчання. Вибір теми здійснюється за особистою заявою здобувача на ім'я завідувача кафедри. Студенти можуть запропонувати власну тему магістерської роботи / проекту, яка відповідає напрямку підготовки фахівця, обґрунтувавши доцільності її розробки.

Запропонована тема обов'язково обговорюється на засіданні кафедри і, за умови позитивного рішення, затверджується.

За поданням завідувача кафедри декан факультету української філології, культури і мистецтва (зазвичай у грудні поточного навчального року) готує розпорядження про закріплення тем і призначення керівників кваліфікаційних робіт/проектів здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (термін навчання – 1,4 року).

Працюючи над магістерським дослідженням, студент може виявити нові аспекти розкриття теми, тому, проконсультувавшись із науковим керівником, може скорегувати її. На засіданні кафедри але не пізніше попереднього захисту магістерської, затверджується уточнений варіант теми роботи / проекту.

Обираючи тему магістерської роботи, здобувачі мають орієнтуватися не тільки в питаннях її актуальності й недослідженості, що зумовить новизну кваліфікаційної роботи, а і визначитися з певним типом науково-дослідницького проекту, якому віддаватимуть перевагу.

Зазвичай магістерські праці орієнтовані на:

– дослідження *монографічного типу* (цілісний аналіз усіх компонентів окремого твору, його місця серед типологічно споріднених текстів певного творчого методу та в історії світової літератури загалом; або дослідження окремих аспектів поетики твору – стильових домінант творчості письменника, специфіки авторського розкриття певної теми чи мотиву (мотивів); особливостей художнього конструювання образної системи твору тощо);

– дослідження *компаративного типу* (зіставлення двох чи більше творів, написаних одним або кількома авторами, в одному чи різних жанрах тощо; діахронічний чи синхронічний аналіз розвитку певної теми, мотиву, образу, жанру тощо з урахуванням ідейно-естетичних особливостей історико-літературних періодів; порівняльний аналіз різних авторських версій художньої інтерпретації традиційного сюжету, мотиву, образу представниками різних національних літератур; зіставлення двох і більше версій рецепції художнього твору «мовами» суміжних мистецтв тощо).

Наприклад, теми магістерських досліджень можуть бути сформульовані в такий спосіб:

Діалогічна природа постмодерністської драматургії (на матеріалі творів Тома Стоппарда).

Художнє втілення концепту «маска» в поезії Роберта Фроста.

Полеміка з міфологією американізму в діалогії Ірвінга Шоу «Багатій, бідняк» і «Жебрак, злодій».

Роман-міф у літературі ХХ століття: жанрова специфіка і авторські моделі.

Особливості літературної і кінематографічної рецепції сюжету про Ромео і Джульєтту в масовій культурі кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Із вимогами до написання і захисту кваліфікаційної роботи здобувачі вищої освіти ознайомлюються під час обрання теми і призначення наукового керівника.

Обов'язками наукового керівника є

1) надання консультацій щодо роботи над магістерським проектом;

2) здійснення контролю за дотриманням календарного плану виконання магістерського дослідження здобувачем. У разі, коли відбуваються суттєві порушення, що можуть призвести до порушення здобувачем встановлених термінів подання магістерської роботи на розгляд екзаменаційної комісії, науковий керівник невідкладно інформує завідувача кафедри для прийняття відповідного рішення, зокрема й рішення про недопущення здобувача до захисту;

3) здійснення контролю за дотриманням норм академічної доброчесності здобувачем відповідно до Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти Університету. Завершений та погоджений науковим керівником текст магістерської роботи підлягає *обов'язковому проходженню процедури перевірки на плагіат* із подальшим отриманням відповідної довідки про відсутність / наявність академічного плагіату. Вносити будь-які зміни або виправлення до тексту кваліфікаційної роботи після отримання такої довідки забороняється;

4) підготовка відгуку на магістерську роботу з характеристикою діяльності здобувача під час виконання магістерської роботи та відповідальність за об'єктивність відгуку (*Форма 4*).

Обов'язком здобувача і другим «кроком» у роботі над магістерським дослідженням є обговорення з науковим керівником етапів роботи з подальшою їх фіксацією у *«Плані наукової співпраці магістранта і наукового керівника»* (див. у Додатках *форма 1*). У *«Плані наукової співпраці магістранта і наукового керівника»* визначаються орієнтовні терміни виконання здобувачем доцільних видів діяльності та форми звітності. Кожен із двох роздрукованих варіантів плану зберігається у здобувача і наукового керівника відповідно. Під час консультацій викладач вносить інформацію про виконання. Пізніше ця інформація підсумовується у відгуку наукового керівника на магістерську роботу.

Наступний крок – *вивчення художніх першоджерел* (системний аналіз художніх творів, виписування цитат на підтвердження дослідницьких спостережень тощо), *пошук і конспектування наукової літератури за темою дослідження*. Кожну цитату й опрацьоване джерело необхідно обов'язково «паспортизувати» – вказувати всі вихідні відомості за повним бібліографічним описом (автор, назва, номер, том чи випуск публікації, місце видання, відповідні сторінки). Це полегшить подальшу роботу над обраною темою і формуватиме навички культури наукового дослідження. Названі «кроки» є підготовчим етапом у створенні тексту наукового проєкту.

Четвертий «крок» – *складання* детального орієнтовного *плану магістерського дослідження*, щоб у перебігу роботи вносити корективи.

Далі п'ятий – *робота над основною частиною* (розділами) і висновками до кожного зі складників. *Вступ і загальні висновки* рекомендується писати після виконання основних завдань дослідження, аргументованих у розділах основної частини. Завершальний момент – укладання *списку використаних джерел*.

Після правок рукописного варіанту і перевірки на дотримання вимог щодо оформлення тексту магістерської студент здійснює шостий «крок» – *подає роботу на перевірку науковому керівникові*.

Далі – підготовка до процедури обговорення на засіданні кафедри (попередній захист) і публічного захисту.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ

СКЛАДНИКІВ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Обов'язковими елементами магістерської роботи є:

- ✓ титульний аркуш;
- ✓ анотація
- ✓ зміст;
- ✓ вступ;
- ✓ основна частина;
- ✓ висновки;
- ✓ список використаних джерел;
- ✓ додатки.

Титульний аркуш містить інформацію про заклад освіти, випускову кафедру, тему дослідження, прізвище, ім'я і по батькові магістранта й наукового керівника (див. у Додатках *форма 2*). Напередодні захисту завідувач кафедри візує магістерську роботу, зазначаючи в такий спосіб відповідність її змісту і оформлення всім вимогам.

Анотація подається українською і англійською мовами.

Обсяг кожної анотації – до 200 слів. Вона повинна містити інформацію про актуальність, новизну, мету й завдання магістерської роботи, об'єкт, предмет і методи наукового дослідження, основні результати.

Завершується анотація 5-6 **ключовими словами**.

Зміст. Подаються всі структурні елементи роботи – Вступ, основна частина як найменування розділів і підрозділів, Висновки, Список використаних джерел, Додатки (за наявності) – та початкові сторінки кожного з них. Зверніть увагу: з нової сторінки лише основні структурні елементи (Вступ, кожен із розділів, Висновки, Список використаних джерел,

Додатки). Тоді як підрозділи (параграфи) і висновки до розділів відділяються від попереднього тексту двома інтервалами.

У **Вступі** потрібно висвітлити такі питання:

1. **Актуальність обраної теми** (зв'язок із проблемними питаннями сучасного літературознавства, плановою науковою тематикою кафедри світової літератури Факультету української філології, культури і мистецтва, перспективними напрямками розвитку наукової дисципліни тощо).

2. **Стан наукового вивчення теми** як один із критеріїв визначення актуальності й новизни обраної наукової теми. Треба з'ясувати, що вже зроблено з цієї теми попередниками, здійснивши стислий критичний огляд дотичних до неї джерел. При цьому необхідно вказати, які завдання вирішили автори проаналізованих розвідок і ті, які автор магістерської ставить за мету розв'язати (або уточнити, заперечити тощо) у своєму науковому дослідженні.

3. **Новизна**. Її суть полягає в тому, наскільки новими є питання, які порушуватимуться в дослідженні, наукові підходи, їхній зв'язок зі станом розв'язання та перспективами розвитку проблем, вирішених у магістерській роботі.

4. **Об'єкт**. Називається твір (твори), обрані для аналізу. Також вказуються художні твори чи тексти інших жанрів (мемуари, щоденникові записи, філософські праці тощо), які формують масив для контекстуального аналізу.

5. **Предмет** (аспекти аналізу дослідження).

6. **Мета й завдання** дослідження. Зверніть увагу: не припустимо формулювати мету як «аналіз...». Це метод дослідження. Щодо завдань, то їхня кількість і визначення має корелювати з кількістю параграфів основної частини магістерської.

7. **Методи і методологічне підґрунтя**. Окрім методів, вказуються прізвища науковців, основні положення праць яких складають методологічне

підгрунття дослідження із зазначенням, задля вирішення яких завдань їхні висновки і узагальнення осмислюватимуться здобувачем.

8. **Практичне значення**, що виявляється в можливості застосування отриманих результатів у конкретній практичній діяльності: у подальшому дослідженні зазначеної наукової проблеми, у науковій і навчально-методичній роботі, у педагогічній практиці.

9. **Структура** магістерської роботи (назви розділів і коротка анотація кожного з них, кількість використаних критичних джерел) і кількість сторінок основного тексту (без списку використаних джерел і додатків) (див. У Додатках форма б).

Основну частину структурують зазвичай три розділи (перший – теоретико-методологічний; другий і третій безпосередньо присвячені розв’язанню завдань дослідження). Розділи містять два (три) параграфи. Кожен із розділів починається з нової сторінки. Натомість між параграфами одного розділу – три інтервали.

Зміст основної частини має відповідати темі дослідження, меті й конкретним завданням, визначеним у Вступі (не підмінити аналіз творчості і творів письменника викладом його біографії!).

Зміст роботи має носити об’єктивний характер, бути аргументованим, логічним, доказовим і послідовним.

У кінці кожного з параграфів мають бути підбиті підсумки. Наприкінці розділу необхідно сформулювати висновки, не повтворюючи висновки, зроблені в параграфах, зі стислим викладом наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від зайвої чи неважливої інформації.

Висновки (загальні) повинні бути лаконічними й такими, що виражають суть досліджуваного питання; логічними та послідовними; розкривати зміст основних етапів і завдань дослідження; впливати з

конкретних спостережень, фактів, теоретичних положень; підкріплені самостійними пошуками, знахідками, оригінальним підходом до вирішення поставлених мети й завдань; висловлені чітко і ясно.

Як варіант – Висновки можуть бути пронумеровані відповідно до сформульованих у Вступі завдань і відбивати ступінь їхнього розв’язання. При цьому зміст Висновків не має бути ідентичним до тих, якими закінчувався кожен із розділів основної частини.

Покликання у Висновках на критичні праці дослідників не припустимі.

У Висновках також необхідно наголосити на якісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів і окреслити перспективи їхнього подальшого використання.

Список використаних джерел – це оформлений згідно з вимогами список усіх (основних і додаткових)

1) наукових праць, на які покликається магістрант(ка) або праці учених, ідеї, основні положення, висновки яких згадані в роботі як методологічне підґрунтя чи об’єкти наукової дискусії в розвідці;

2) художніх текстів, на матеріал яких магістрант(ка) обґрунтовує концепцію свого дослідження та творів для контекстуального аналізу (приклади оформлення в Додатках *форма 3*).

Додатки (за необхідності) містять схеми, таблиці, малюнки тощо, які є унаочненням висновків дослідження.

Обов’язковими у Додатках є 1) довідка про оригінальність роботи; 2) відгуки наукового керівника і 2) рецензента; 3) відбиток публікації, де були апробовані основні положення дослідження, сертифікат конференції (за наявності)

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ

Графічне оформлення: обсяг магістерської роботи складає **65 – 70** сторінок тексту комп'ютерного набору. Текст роботи друкують через 1,5 міжрядкових інтервали (до 30 рядків на сторінці). Шрифт – Times New Roman 14. Поля: ліве – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм. Щільність тексту повинна бути однаковою.

Покликання на художні тексти (але не на критичні джерела!), які є об'єктами дослідження, оформлюються курсивом.

Необхідно розрізняти тире (–) і дефіс (-) та різні типи лапок: цитування в лапках «»», а якщо всередині цитати є інші лапки, то вони такого типу “ ”. Наприклад: Юлія Крістева наголошує: «Китаянки – це бунтівниці, “половина неба”, але “йдуть проти течії неба”, не зупиняючись, і це, мабуть, одна з головних сил культурної революції, що відбувається нині» [51, 463].

Мова магістерського дослідження – державна, українська.

Анотація подається двома мовами – українською та англійською.

Структурування: текст основної частини поділяють на розділи, підрозділи (параграфи), пункти (за необхідності). Кожну структурну частину магістерської роботи треба починати з нової сторінки. Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ», «АНОТАЦІЯ» друкують великими літерами по центру сторінки жирним шрифтом. У кінці заголовка крапка не ставиться. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в підбір до тексту. Відстань між заголовком та текстом розділу (підрозділу) – не менше 2 інтервалів.

Нумерація розділів подається арабськими цифрами без знака № (наприклад: Розділ 1. Розділ 2). Відповідно підрозділи нумеруються за їхньою кількістю, де перша цифра номер розділу, друга – власне підрозділу

(наприклад: 1.1. чи 2.1.). У кінці номера підрозділу крапка, потім, у тому ж рядку, – назва підрозділу (наприклад: 1.2. Творчість Вільяма Блейка як об'єкт літературознавчих досліджень ХХ – початку ХХІ століть).

Нумерація сторінок магістерської роботи розпочинається зі Змісту (це сторінка 2), оскільки першою сторінкою є титульний лист, де номер не ставлять. Варіанти нумерації: у правому верхньому куті сторінки або у правому нижньому куті без крапки в кінці.

Покликання на художні джерела (цитування), історико-літературні, критичні та будь-які праці, спостереження, узагальнення з яких наводяться в магістерській, є обов'язковими. Як і покликання на праці, ідеї та висновки яких лягли в основу дослідницької концепції автора магістерської.

Якщо є кілька видання певного джерела, слід покликатись на останнє з них. На більш ранні видання можна орієнтуватись лише тоді, коли в них наявний матеріал, не включено до останнього видання, або у випадку огляду видань, присвячених тематиці дослідження чи дотичних до неї, щоб визначити стан наукового вивчення проблеми.

Із-поміж наявних перекладів джерел іншомовних авторів варто віддавати перевагу українському. Якщо такого немає, то у списку використаних джерел ця праця «паспортизується» мовою оригіналу, а в тексті роботи цитати в перекладі державною.

При першій згадці в тексті магістерської роботи художнього твору чи творів зарубіжних авторів, які є об'єктами дослідження, слід подати (в дужках) назву мовою оригіналу. Щодо перекладу художнього тексту, то в разі відсутності професійного перекладу українською мовою, у роботі має бути зазначено, що цитований варіант – переклад автора магістерської. Тоді варто після цитати-перекладу подати в дужках відповідний фрагмент із тексту-оригіналу. Усі цитати з художніх текстів українською мовою подаються курсивом. Покликання в тексті на будь-які джерела подаються у квадратних дужках, де перша цифра – порядковий номер у списку використаних джерел, друга – сторінка. Наприклад: [23, 144].

Пам'ятайте! У науковому дослідженні неприпустиме перекручування фактів чи подання автором магістерської роботи думок інших дослідників без відповідного покликання на джерело, що є привласненням чужої праці. Перекручення фактів, цитат, сторінок, назв, прізвищ тощо свідчать, насамперед, про наукову недобросовісність автора, про його некомпетентність і неохайність.

Список використаних джерел

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у порядку появи посилань у тексті, у хронологічному порядку. Зазвичай віддається перевага першому.

Необхідно уніфікувати запис джерел (прізвище автора (ів) і один ініціал) та «паспортизацію» кожного джерела згідно з правилами оформлення списку і в залежності від типу праці (див. у Додатках). Спочатку подаються праці кирилицею, у кінці списку – оригінальні джерела зарубіжних авторів, надрукованих латиницею. Якщо ілюстративних джерел багато (більше 5), за бажанням вони можуть бути упорядковані в окремий «Список використаних художніх джерел».

Про належний науковий рівень роботи засвідчує список використаних джерел, у якому не менше **50** позицій.

Обов'язковим для списку використаних джерел є покликання:

- ✓ на праці українських і зарубіжних дослідників;
- ✓ на праці зарубіжних дослідників (англійських, американських, німецьких, французьких та ін.) мовою оригіналу;
- ✓ на актуальні дослідження, які засвідчують розмаїття сучасного наукового дискурсу;
- ✓ на видання не старіше 1990 року видання (окрім випадків, якщо праці не перевидавались після 1990 року, а в запропонованому дослідженні магістрант(ка) вважає за потрібне розгорнути наукову дискусію щодо викладених у джерелі положень тощо);

✓ на високоякісні переклади художніх текстів українською мовою (крім випадків, коли перекладу українською ще не було, автор магістерської покликається на джерело мовою оригіналу, а в тексті роботи пропонує власний підрядковий переклад, супроводжуючи його цитатою з першоджерела).

ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Обов'язковий етап підготовки до публічного захисту магістерської роботи – **попередній захист** магістерської роботи на випусковій кафедрі. Під час попереднього захисту здобувач доповідає в довільній формі (10–15 хвилин) про хід виконання дослідження, основні рішення, отримані результати та ступінь виконання завдань. Потім відповідає на запитання членів кафедри.

Після обговорення на засіданні кафедри і рекомендації до захисту здобувач вносить необхідні правки в текст роботи, готує чистовик і подає остаточний варіант магістерської роботи на перевірку щодо ступеня оригінальності. До захисту може бути допущена тільки та магістерська робота, **оригінальність тексту якої не менше 75%**.

На **захист** магістерська робота подається у вигляді рукопису у твердому переплетенні (1 екземпляр).

До тексту магістерської роботи додаються

- відбитки сертифікату(ів) про участь у наукових конференціях та публікації(ій) за темою дослідження, які засвідчують апробацію його основних положень;
- довідка про оригінальність тексту дослідження;
- відгук наукового керівника;
- рецензія зовнішнього опонента.

Під час захисту головне завдання магістранта – переконати членів Державної екзаменаційної комісії і рецензентів, що виконана робота становить науковий інтерес і може мати практичне застосування. Із цією метою студент зобов'язаний озвучити основні положення роботи (**виступ** до 10 хвилин), проілюструвавши свій виступ **презентацією** (7-8 слайдів).

У виступі (презентації) потрібно відобразити актуальність, мету і завдання дослідження, його наукову новизну, структуру, концептуальність,

методологію і методику аналізу, та найважливіше – результати наукової роботи.

Під час захисту здобувач має бути готовий дати відповіді на запитання членів комісії, висловлені зауваження у відгуку наукового керівника і автора зовнішньої рецензії.

Особливу увагу здобувач повинен звернути на форму свого виступу під час захисту, зокрема на мову – її грамотність, багатство словникового запасу, чітку й вірну вимову, виразність, дикцію тощо. Отже, досконале володіння державною мовою, як і бережне поводження з фактами, цитатами тощо є невід’ємною частиною культури наукової праці.

Оцінювання результатів публічного захисту магістерської роботи здійснюється за стобальною шкалою та відповідною рейтинговою оцінкою.

Критерії для підсумкової атестації

Кваліфікаційна робота, допущена до захисту, подається здобувачем на випускову кафедру не пізніше, ніж за 10 днів до захисту. Під час процедури захисту заповнюється індивідуальний протокол, де фіксуються бали за формально-змістові ознаки кваліфікаційної роботи і фахові компетенції здобувача.

Відповідність балів та критеріїв

Бали (max)	Критерії	Отримані бали	Примітка
Зміст кваліфікаційної роботи			
1-10	Методологія дослідження		
1-30	Основна частина: структура, доцільність розділів, повнота і стиль викладу		
1-10	Результати й висновки		
1-5	Бібліографія: достатня кількість актуальних джерел, правильність оформлення		
1-5	Структура й технічне оформлення роботи (зміст, формати, оформлення покликань, бібліографії, діаграм, додатків)		

1-5	Підготований до захисту усний та технічний супровід (промова, слайди, роздаткові матеріали)		
1-5	Відповіді на питання членів ЕК за змістом виконаної роботи (уточнення, деталізація, роз'яснення)		
1-5	Апробації роботи (виступи на конференціях, наукові публікації)		
1-5	Відповіді на питання (зауваження) рецензентів		
Фахові компетентності			
1-5	Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку українського і зарубіжного літературознавства		
1-5	Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.		
1-5	Здатність застосовувати поглиблені знання з літературознавства й мовознавства, зарубіжної літератури та світової художньої культури для вирішення професійних завдань.		
1-5	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією в галузі досліджень із літературознавства й культурології.		

Шкала результатів підсумкової атестації

Рейт інгва оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – високий рівень знань (виконання), з можливими незначними недоліками (помилками);
B	89-82 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (виконання), без суттєвих (грубих) помилок;
C	81-75 балів	Добре – у цілому гарний рівень знань (змістовна робота), з незначною кількістю помилок;
D	74-69 балів	Задовільно – посередній рівень знань (виконання), зі значними недоліками (помилками);
E	68-60 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (виконання);
F	59-1 балів	Незадовільно.

Виконання освітньо-професійної програми в повному обсязі завершується видачою випускнику / випускниці документа встановленого зразка.

ДОДАТКИ

Додаток 1

ПЛАН НАУКОВОЇ СПІВПРАЦІ МАГІСТРАНТА

_____ (ПІБ) І НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

<i>№</i>	<i>Зміст роботи</i>	<i>Приблизний термін виконання</i>	<i>Форма звітності</i>
1.	Обрання теми магістерської роботи здобувачем	До 1 жовтня першого навчального року (далі – н.р.)	Укладання плану наукової співпраці магістранта і наукового керівника
2.	Вивчення першоджерел (художніх творів). Пошук і конспектування наукової літератури з обраної теми. Складання детального плану-проспекту	До 1 грудня першого н. р.	
3.	Визначення мети і завдань магістерської роботи, написання теоретичної частини магістерської роботи (Розділ 1).	До 10 лютого першого н. р.	Подання рукопису на перевірку науковому керівникові
4.	Написання другого розділу магістерської роботи (Розділ 2)	До 1 травня першого н. р.	Подання рукопису на перевірку науковому керівникові
5.	Слухання щодо етапів виконання магістерської роботи на засідання кафедри	Травень першого н. р.	Виступ на засіданні кафедри
6.	Формулювання і написання висновків		Подання рукопису на перевірку науковому керівникові
7.	Участь у науковій конференції в Університеті	Травень першого н. р.	Виступ і тези
8.	Написання третього розділу магістерської роботи (Розділ 3)	Червень-липень першого н. р.	Подання рукопису на перевірку науковому керівникові
9.	Написання Вступу. Формулювання і написання Висновків. Складання списку використаних джерел.	Червень-липень першого н. р.	Подання рукопису на перевірку

			науковому керівникові
10.	Надання магістерської роботи науковому керівнику для перевірки	Вересень другого р.н.	Рукопис магістерської роботи в комп'ютерному наборі
11.	Апробація результатів проведеного дослідження	Травень першого н. р., вересень другого р.н.	Публікація статті
12.	Написання реферату для виступу на захисті і підготовка презентації	Початок жовтня другого р.н.	
13.	Обговорення магістерської роботи на спеціальному засіданні кафедри (попередній захист)	Початок листопада другого р.н	Протокол засідання
14.	Остаточне правлення роботи з урахуванням висловлених на попередньому захисті зауважень	Листопад другого р.н	
15.	Подача остаточного варіанту магістерської роботи науковому керівнику для підсумкового оцінювання	За 30 днів до захисту	Відгук наукового керівника (Форма 4)
16.	Проходження процедури перевірки магістерської роботи на відсоток оригінальності (антиплагіат)	За 30 днів до захисту	Довідка про відсоток оригінальності роботи
17.	Подання тексту магістерської роботи на рецензію зовнішньому рецензенту.	За 30 днів до захисту	
18.	Переплетення магістерської роботи в жорстку палітурку і подавання на випускову кафедру (1 примірник).	Не пізніше, ніж за 10 днів до захисту	Друкований екземпляр роботи у твердій палітурці
19.	Представлення зовнішньої незалежної рецензії з особистим підписом рецензента та печаткою установи	Не пізніше, ніж за 3 дні до захисту	Рецензія (Форма 5)
20.	Публічний захист роботи		

ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра світової літератури

Т Е М А

Магістерська робота
студентки ЗЛМ-1-21-1.4д
Коваленко Тетяни Сергіївни
спеціальність 035 Філологія

*«Цим підписом засвідчую, що подані на захист рукопис та
електронний документ є ідентичні»*

Дата _____
(підпис)

«Допущено до захисту»
Завідувач кафедри світової
літератури
доктор філологічних наук,
доцент

_____ Бітківська Г.В.

Протокол засідання кафедри
№ 3 від «03» листопада 2022 р.

Науковий керівник:
доктор філологічних наук,
доцент кафедри
світової літератури

Петренко Іван Васильович

Київ – 2022

ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Тип публікації	Приклад оформлення
<i>Монографія (один, два або три автора)</i>	Крістева Ю. Полілог. Київ : Юніверс, 2004. 480 с.
<i>Багатотомні видання</i>	Історія української літератури ХХ століття : У 2-х кн. За ред. В. Дончика. Київ : Либідь, 1994. Т. 2. 782 с.
<i>Збірки наукових праць</i>	Питання літературознавства: Зб. наук. праць. Чернівці, 2002. Вип.14. 94 с.
<i>Складові частини книги</i>	Овруцька І. Естетика Андре Моруа. <i>Моруа А. Мистецтво і життя</i> : Збірник. Київ : Мистецтво, 1990. С. 24–33.
<i>Складові частини журналу</i>	Лозинський І. Твори Міцкевича на Україні. <i>Всесвіт</i> . 2007. № 12. С. 207– 214.
<i>Тези доповідей</i>	Вальнюк Б. Час і простір у трилогії Б.Лепкого «Мазепа». <i>Матеріали Всеукр. наук.-теорет. конференції «Поетика художнього тексту»</i> . Київ – Херсон, 1996. С. 141 – 143.
<i>Автореферати дисертацій</i>	Самойлов О. Автор та герой як суб'єкти поетичного буття: Автореф. дис... канд. філол. наук. Київ, 2010. 16 с.
<i>Інтернет-джерело</i>	Дюрренматт Ф. Гостина старої дами. URL: https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=2988 (дата звернення 17.04.2022)
<i>Джерело латиницею</i>	Biblia a Literatura. Lublin: Wydawnictwo Towarzystwa naukowego Katolickiego uniwersytetu Lubelskiego. 1986. 520 s.

ВІДГУК
наукового керівника
на магістерську роботу
студента _____ групи _____

(прізвище, ім'я та по-батькові)

Тема: _____

Робота є відповідною щодо:
 актуальності
 новизни
 зв'язку з майбутньою професією

Зміст роботи відповідає зазначеній темі:

- повністю
 частково
 досить приблизно

Робота на всіх етапах виконувалася:

- згідно з планом
 з частковим запізненням
 з великим запізненням

Зауваження та рекомендації керівника:

- повністю враховувалися
 частково враховувалися
 не враховувалися

Робота має:
 стандартну структуру
 відхилення від загальноприйнятих стандартів

Опрацювання теоретичних джерел є:

- ґрунтовним і творчим
 неповним
 недостатнім

Стосовно викладення матеріалу робота є:

Зауваження та висновки наукового керівника:

Роботу

- рекомендовано до захисту
 не рекомендовано до захисту

Науковий керівник: _____

- самостійною
 частково запозиченою
 реферативною

Головна частина (розділи роботи):

- логічно структурована
 має не зовсім чітку і логічну структуру

- є еkleктичною

Робота написана:

- літературною мовою з дотриманням усіх вимог до наукового тексту
 літературною мовою і містить незначну кількість огріхів
 з недотриманням норм літературної мови і має значну кількість орфографічних та пунктуаційних помилок

Висновки співвідносні з поставленою метою і завданнями:

- повністю
 частково
 віддалено

Щодо практичної цінності для вищої школи робота:

- має безперечну практичну цінність
 в основних положеннях є практично ціннісною
 не має практичної цінності

(підпис)

«__» _____ 202_ р.

РЕЦЕНЗІЯ
на магістерську роботу
студент-а (-ки) _ групи _____

_____ (прізвище, ім'я та по-батькові)

Тема: _____

Зміст роботи відповідає зазначеній темі:

- повністю
- частково
- не відповідає

Темі розкрито:

- повністю
- частково
- не розкрито

Робота має:

- стандартну структуру
- відхилення від загальноприйнятих стандартів

У роботі опрацьовано:

- усі наявні концептуальні дослідження з теми
- найбільш концептуальні дослідження з теми
- невелику кількість джерел

Стосовно прийнятої гіпотези та остаточних висновків робота є:

- самостійною
- частково запозиченою
- цілком запозиченою

Головна частина (розділи роботи):

- цілком вирішує коло поставлених завдань
- частково вирішує коло поставлених завдань
- не вирішує кола поставлених завдань

Робота написана:

- літературною мовою і не містить орфографічних та пунктуаційних помилок
- літературною мовою і містить незначну кількість орфографічних та пунктуаційних помилок
- з недотриманням норм літературної мови і має значну кількість орфографічних та пунктуаційних помилок

Виклад матеріалу відповідає нормам наукового стилю мовлення:

- повністю
- частково
- не відповідає

Оформлення списку використаних джерел відповідає вимогам:

- повністю
- частково
- не відповідає

Висновок рецензента:

Роботу

- рекомендовано до захисту з оцінкою (за національною шкалою) _____
- не рекомендовано до захисту

Рецензент:

« » _____ 202__ р.

**ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ
ВСТУПУ МАГІСТЕРСЬКОГО ДОСЛІДЖЕННЯ**

Приклад 1.

*Тема магістерської роботи: «Особливості реценції Томасом Стернзом
Еліотом античної художньої традиції»*

ВСТУП

Поняття художньої традиції актуалізується у зв'язку з потребою формування цілісної концепції національної культури. Розрив із традицією, як відомо, призводить не тільки до беззмістовного формалізму, а й до проявів кризи особистості і всього народу. Тому дослідження діалогу з різними культурними кодами є актуальним для сучасної науки про літературу. Серед різних визначень поняття «традиція» в сучасній науковій літературі поширене таке: традиція – це «наявність у людей того чи іншого суспільства, що належать до однієї культури, певного спільного “розумового інструментарію”, “психологічного оснащення”, які дають їм можливість по-своєму сприймати й усвідомлювати своє природне й соціальне оточення та самих себе» [48, 76]. «Розумовий інструментарій» у цьому сенсі – це певні теми, мотиви, образи, способи творення художнього світу, жанрові структури тощо, які отримали статус і універсальних, і конкретно-національних водночас. Першими у такому умовному списку є античні традиції: «Одні користувалися її образами, розвиваючи і збагачуючи їх новим змістом, другі переймали в спадщину її форми, треті вчилися в античних письменників пошани до людини й людського розуму, уміння вивчати та художньо узагальнювати дійсність» [2, 19].

Серед модерністів, який поєднав усі визначенні способи реценції традиційного матеріалу, особливе місце належить американо-англійському поетові Т.С.Еліоту. Сам письменник наголошував, що традиція передбачала таке відчуття історії, за яким минуле сприймається не тільки як пройдене, але

і як теперішнє. Це відчуття змушує людину творити, «відчуваючи в собі не тільки власне покоління, але й всю європейську літературу, починаючи з Гомера (а в середині неї – і всю літературу своєї власної країни), як те, що існує одночасно й утворює одночасовий ряд» [24, 89].

Мета магістерської роботи – визначити форми художнього діалогу Томаса Стернза Еліота з античною літературою і культурою загалом.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких конкретних завдань:

- схарактеризувати проблему «Еліот і античність» на матеріалі літературно-критичної творчості митця як підґрунтя його концепції сприйняття класичної традиції загалом;
- визначити основні риси авторської концепції традиції і типологію способів її втілення у художньому тексті;
- розкрити функції міфологем античного походження в оригінальній інтерпретації Еліота;
- окреслити параметри рецепції Еліотом творчості Вергілія;
- визначити роль античної традиції в еволюції Еліота «від декадента до неокласика» на матеріалі жанрової палітри поета.

Об'єктом дослідження є оригінальна поетична творчість Т.С.Еліота й пов'язані з нею науковий і публіцистичний доробок письменника.

Предметом є художньо-естетична і світоглядна ролі античних традицій у формуванні модерністського поетичного письма Томаса Стернза Еліота.

Методологію дослідження складають праці філософів і антикознавців С.Аверінцева, А.Боннара, М.Грабар-Пассек, Я.Голосовкера, О.Лосєва, О.Фрейдєнберг. Використано висновки дослідників англійського літературного процесу першої половини ХХ століття. А також дослідження з культурології М.Бахтіна, І.Хольтхузена, М.Барга.

Основними методами дослідження є історико-функціональний, порівняльно-історичний, міфопоетичний.

Вивчення проблеми рецепції античних образів, сюжетів і мотивів у творчості Еліота в межах неокласицизму і в сумірності із загальною соціокультурною концепцією епохи модернізму становить **наукову новизну** дослідження. Вона також визначається й новим методологічним підходом до конкретного аналізу творчості поета, вивчення якої допомагає виявити ідейно-художню своєрідність сприйняття і засвоєння античності неокласицизмом.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що його висновки та узагальнення слугуватимуть подальшому вивченню порушеної проблеми. Аналіз ролі та функцій античних традицій у творчості Еліота уможливило подальше вивчення такої літературної моделі, як неокласицизм.

Структуру роботи визначили мета й завдання дослідження. Вона складається зі вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел.

У першому розділі проаналізовані теоретичні погляди Томаса Стернза Еліота, які лягли в основу його концепції, тріадою якої є «традиція», «класика», «античність».

У другому розділі схарактеризована різноаспектна рецепція Еліотом творчості одного з найвідоміших римських поетів – Вергілія. Визначено, що саме осмислення поетом його ролі у класичній спадщині стало вирішальним для формування його власного варіанта неокласицизму.

Третій розділ присвячений порівняльному аналізу класичного змісту античних міфологем і їхній авторській інтерпретації, запропонованій Т.С.Еліотом у поезії. Простежена еволюція творчого методу поета крізь призму зміни античного «репертуару» у його ліриці.

Апробація дослідження відбувалася в різних аспектах: у доповіді на Всеукраїнській науково-теоретичній конференції «Поетика художнього тексту і контексту» (Київ, 2022) і в 1 публікації у збірнику наукових праць за матеріалами міжнародної наукової конференції (Краків, 2022).

Приклад 2.

Тема магістерської роботи:

*«Специфіка поетики творів Чака Поланіка
в контексті літератури “генерації Х”».*

*Використано матеріал
магістерського дослідження
Мазур Олександрини*

ВСТУП

Періодизація літератури США ХХ століття відбиває особливості історичного розвитку країни та фактори, що вплинули на національну самобутність американської літератури. Технологічний прогрес, інформатизація соціокультурного простору, масове споживання матеріальних благ і наукові відкриття формували світоглядну й морально-ціннісну систему тогочасного суспільства. Постіндустріальна дійсність стала джерелом творчої діяльності письменників-постмодерністів і зокрема представників «генерації Х». Одним із найяскравіших її митців є Чак Поланік.

Актуальність обраної теми зумовлена

- інтересом до творчості письменників «генерації Х» як явища власне американського й водночас інтернаціонального;
- потребою в інтерпретації творчості «генерації Х» віддзеркаленням ідейних і психологічних конфліктів споживацького суспільства в часи глобалізації;
- недостатньою вивченістю творів її представників і Чака Поланіка зокрема.

Стан наукового вивчення теми. Творчість письменників «генерації Х» перебуває в центрі наукових зацікавлень багатьох зарубіжних (Р. Беннетт [78], Е. Хок [80], Н. Хоув [81], Дж. Кавадло [82], Д. МакКракен [83], К. МакКендрікс [84], Т. Робінсон [86], Дж. Сертейн [87], В. Штраус [81], В. Шаміна

[76], С. Мітосек [31], А. Жолудь [18], Н. Бочкарева Н.С. [8]) та українських (Н. Полішко [54], Р. Семченко [60], О. Осауленко [35], Л. Довбенко [15] та ін.) учених. Проте проблема ідеологічних та естетичних пріоритетів письменницької «генерації Х» та взаємодія між її представниками ще недостатньо вивчена.

Наукова новизна дослідження полягає у спробі визначити роль «генерації Х» у формуванні американського літературного дискурсу кінця ХХ століття та місце в ній творчості Чака Поланіка, проаналізувавши його романістику крізь призму типової для всього покоління проблематики і художньої образності.

Об'єктом дослідження є такі твори Чака Поланіка, як «Бійцівський клуб» (1996), «Вцілілий» (1999), «Невидимі монстри» (1999), «Задуха» (2001), «Колискова» (2002), «Щоденник» (2003), «Примари» (2005), «Снаф» (2008), «Чарівна ти» (2014).

Предмет дослідження – ідейно-естетичні параметри літератури «генерації Х» в авторській інтерпретації Чака Поланіка.

Мета дослідження полягає у визначенні характерних рис творчості Чака Поланіка як представника «генерації Х» – особливого явища американської літератури кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Для досягнення мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- визначити характерні світоглядні та естетичні риси творчості представників «генерації Х» і їхнє місце в культурі кінця ХХ ст.;
- обґрунтувати погляд на американську літературу як на історію зміни літературних генерацій;
- розглянути основні тенденції в рецепції творчості Чака Поланіка як об'єкта дослідження у зарубіжному і вітчизняному літературознавстві;
- з'ясувати місце і роль Чака Поланіка в «генерації Х»;
- проаналізувати ключові мотиви творів Чака Поланіка в контексті художньої традиції «генерації Х»;

- розглянути твори Чака Поланіка крізь призму маркерів авторського стилю.

У своїй праці застосовано такі **методи** дослідження, як загальні (збір та аналіз інформації) та спеціальні – історико-літературний, порівняльний, пообразний, історико-культурний. Їхнє застосування уможливило аналіз теоретичного та текстового матеріалу для з'ясування ознак літератури «генерації Х» та системного аналізу особливостей художнього світу прози Чака Поланіка.

Практичне значення роботи полягає в можливості використання її матеріалів та отриманих результатів у системі загальних курсів з теорії літератури, при розробці методичних рекомендацій та посібників з курсу Історії американської літератури, для розробки спецкурсів специфіки американської літератури та літературознавчому аналізу художніх текстів, при проведенні семінарів з вивчення творчості Чака Поланіка.

Структура магістерської роботи. Дослідницький проєкт складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Повний обсяг роботи – 76 сторінок (70 сторінок – основний текст). Список використаних джерел містить 87 позицій.

У **першому розділі** «“Генерація Х” і її ідеологічні та естетичні маркери» висвітлено теоретичні та методологічні аспекти дослідження літературної генерації загалом й «генерації Х» зокрема; проаналізовано відображення програмових моментів ідеології та естетики «генерації Х» у художніх творах її представників.

У **другому розділі** «Творчість Чака Поланіка в контексті проблематики «генерації Х»» проаналізовано літературний шлях Чака Поланіка; визначено його місце в «генерації Х»; розглянуто основні аспекти літературознавчої рецепції творчості письменника.

У **третьому розділі** «Поетика романістики Чака Поланіка: конфлікти, герої, стиль» проаналізовано проблемно-тематичний зміст романістики Чака

Поланіка для визначення її зв'язку з проблематикою «генерації Х»; визначено стилеві прийоми, характерні для авторського «почерку» Чака Поланіка.

Апробація результатів дослідження. Загальні результати дослідження висвітлено в участі на IV Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференція – «Інновації в сучасній освіті: український та світовий контекст» (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Умань, 2021), на I Міжнародній науково-теоретичній конференції – «Formation of innovative potential of world science» (Тель-Авів, ISR. 2021) та у Наукових доробках студентів Інституту філології (Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ, 2021).

Публікації. Результати дослідження висвітлено в 3 публікаціях (тези і 2 статті) у збірниках матеріалів наукових конференцій, які відображають результати наукової праці.